

Naltreksonimplantat – en ny vei ut av heroinavhengighet?

Nikolaj Kunøe

Avtroppende leder, Yngre psykologers utvalg

En ny medikamentell behandling gjør det nærmest umulig å oppnå både rus- og overdoseeffekt ved bruk av normale opioidmengder i opptil seks måneder. Behandlingen er nå tilgjengelig i regi av mitt doktorgradsprosjekt ved Universitetet i Oslo. Den består i at frivillige får lagt 3,6 gram naltrekson under huden i mageområdet like før de er ute av et opioidfritt opphold i kontrollert miljø. Behandlingsmåten byr på nye utfordringer og muligheter for psykologer som behandler en klientgruppe der tilbakefall etter opioidfrihet dessverre er regelen snarere enn unntaket.

Ny inntaksmåte – nye muligheter

Naltrekson er en opioid antagonist som lenge har vært tilgjengelig i tablettform. Inntak av tablettene forutsetter imidlertid at to viktige beslutninger fattes hver dag: Skal jeg fortsatt holde meg opioidfri? Er jeg ikke snart sterk nok til å greie å holde meg på egen hånd? En kan spekulere i om feilvurderinger bak disse beslutningene bidrar til at naltrekson-tabletter ikke har noen påviselig effekt på opioidbruk (Kirchmayer et al., 2002). Ved å få naltreksonen som implantat tas beslutningene for et mye lengre tidsrom. Frivillige deltagere i pilotstudier har følt seg mindre deprimerte, opplevd økt livskvalitet, og hatt færre rusrelaterte tanker mens de hadde implantat. Implantat bør altså kunne bringe klienten fremover i rehabiliteringsarbeidet en periode.

Naltreksonimplantat gir mulighet til full livsutfoldelse, og bør vurderes for de som trenger noe støtte for å nå sine mål, men ikke har behov for regimet som ligger i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR). LAR er en agonistbehandling som gir vesentlig reduksjon i kriminalitet og opioidbruk, men innebærer et relativt frihetsbegrensende regime med kontrollert medisinerings og urinprøvetaking. Seleksjon på langvarig misbruk har nok bidratt til at andelen LAR-klienter som blir rehabilitert/habilitert til vanlig arbeid, er relativt lav (Baadstøe, Kornør & Waal, 2004) og til at personer med mer ressurser eller kortere fartstid ikke har kunnet se seg selv som fremtidige LAR-klienter.

Usynlige brukergrupper

Deltagelse i prosjektet er også aktuelt for de «usynlige» opioidbrukerne som gjerne oppsøker privatpraktiserende i stedet for det offentlige hjelpeapparatet. Per i dag når ikke behandlingsapparatet frem til mange av de som har ressurser til å skjule et opioidmisbruk. Sprøyterommet i Oslo har synliggjort litt av denne gruppen. Naltreksonimplantat i dette prosjektet vil neppe forstyrre verken arbeids- eller familieliv, og kunne være et tilbud til en klientgruppe som har hatt vanskelig for å nyttiggjøre seg det eksisterende tilbudet.

Jeg søker altså klienter som er interessert i implantat til en forsøksgruppe, og personer som ikke er interessert i implantat eller LAR til kontrollgruppe. Felles for deltagerne er at de må ha vært igjennom en opioidfri periode under kontrollerte forhold før oppstart i prosjektet. Prosjektet varer i 18 måneder, til sammen tre implantatperioder. Kontrollpersoner kan bytte til implantatgruppe etter seks og 12 måneder hvis de ønsker det.

Påmelding

Påmelding skjer gjennom behandlere, for eksempel psykologer i rusinstitusjon eller i privatpraksis. I løpet av prosjektperioden vil deltagerne bare måtte stille på fire intervjuer og avgi like mange hårprøver. Implantatens beskyttelsesnivå kontrolleres med en blodprøve hos fastlege etter fem måneder. Interesserte kan henvende seg til meg på adresse nikolaj.kunoe@medisin.uio.no eller telefon 46 66 09 70. Vi arbeider med en nettside på www.naltrekson.no

Nikolaj Kunøe
Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer
Universitetet i Oslo
Kirkeveien 166
0407 Oslo
E-post nikolaj.kunoe@medisin.uio.no

Referanser

- Baadstøe, M. H., Kornør, H., & Waal, H. (2004). *SKR-rapport 4/2004: Statusrapport for pasienter i legemiddellassistert rehabilitering 2002–2003*. Oslo: Universitetet i Oslo, Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer. <http://www.med.uio.no/ipsy/skr/Rapporter.html>
- Kirchmayer, U., Davoli, M., Verster, A. D., Amato, L., Ferri, A., & Perucci, C. A. (2002). A systematic review on the efficacy of naltrexone maintenance treatment in opioid dependence. *Addiction*, *97*, 1241–1249.